

ВИХІД УЧАСНИКА З ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НА ПІДСТАВІ ОДНОСТОРОННІХ ДІЙ

Приходько Анастасія Сергіївна,
юрист, Харків, Україна
ORCID ID: 0009-0005-8127-9182

У статті проаналізована правова природа виходу учасника з товариства з обмеженою відповідальністю на підставі дій як юридичних фактів учасників товариства. Особлива увага приділена порядку виходу учасника з товариства, якщо для цього потрібна згода інших учасників товариства. Показано, що правова природа виходу учасника з товариства базується на діях як юридичних фактах, у тому числі на односторонніх діях учасників цього процесу.

Основними діями учасників цього процесу є дії учасника товариства, який виходить із нього (подання заяви про вихід із товариства), і дії інших учасників товариства (надання згоди на вихід учасника з товариства). Ці дії, що мають цивільно-правову природу, слід розглядати як односторонні дії суб'єктів корпоративних правовідносин.

Дії суб'єкта державної реєстрації щодо внесення змін до відомостей Єдиного державного реєстру та надання виписки заявнику, товариству та іншим учасникам товариства слід розглядати як зовнішні публічні дії, юридичні акти, які мають публічно-правову природу.

Показано, що подання заяви про вихід з товариства не може розглядатися як односторонній правочин, оскільки ця дія самостійно не породжує настання правових наслідків – припинення корпоративних прав учасника товариства.

Односторонній правочин припинення корпоративних прав шляхом виходу учасника з товариства вчиняється при реалізації юридичного складу, основними елементами якого є дії як учасника, який виходить з товариства, так і інших учасників товариства (у випадку надання згоди) та суб'єкта державної реєстрації. Тільки при завершенні всього юридичного складу виникають правові наслідки – припинення корпоративних прав учасника товариства.

Односторонні дії є рушійною силою настання одностороннього правочину припинення корпоративних прав учасника товариства та головними щодо реалізації волевиявлення учасника, тобто здійснення суб'єктивного корпоративного права на вихід учасника з товариства.

Правовими наслідками для учасника при виході з товариства є припинення його права на частку в статутному капіталі, припинення корпоративних прав, тобто прав з частки, та корпоративних правовідносин з товариством.

Правові наслідки для товариства і для інших учасників при виході учасника з товариства залежать від ухваленого рішення товариством зменшувати або не зменшувати свій статутний капітал, що може вплинути на прибуток товариства і на розмір отримуваних іншими учасниками дивідендів.

Ключові слова: товариство з обмеженою відповідальністю, право на вихід учасника, правова природа виходу, правові наслідки виходу, односторонні дії, односторонній правочин.

Prykhodko Anastasiia. Withdrawal of a member from a limited liability company on the basis of unilateral actions

The article analyzes the legal nature of a member's withdrawal from a limited liability company on the basis of actions as legal facts of the company's members. Particular attention is paid to the procedure for a member's withdrawal from a company if this requires the consent of other company members. It is shown that the legal nature of a member's withdrawal from a company is based on actions as legal facts, including unilateral actions of the parties to this process.

The main actions of the parties to this process are the actions of the withdrawing member (submission of an application for withdrawal from the company) and the actions of other

members of the company (granting consent to the withdrawal of the member from the company). These actions, which are of a civil law nature, should be considered as unilateral actions of the subjects of corporate relationships.

The actions of a state registration entity regarding amendments to the details in the Unified State Register and provision of an extract to the applicant, the company and other company members should be considered as external public actions, legal acts of a public law nature.

The article shows that submission of an application for withdrawal from a company cannot be considered a unilateral deed, since this action does not itself give rise to legal consequences – termination of corporate rights of a company's member.

A unilateral deed of termination of corporate rights by withdrawal of a member from a company is made in the course of implementation of the legal set, the main elements of which are actions of both the withdrawing member and other members of the company (if they give their consent) and the state registration entity. Only when the entire legal set is completed, legal consequences arise – termination of corporate rights of a company member.

Unilateral actions are the driving force behind the unilateral deed of termination of corporate rights of a company's member and are the main ones in terms of realization of the member's will, i.e., exercise of the corporate right to withdraw from the company.

The legal consequences for a member upon withdrawal from the company are the termination of their right to a share in the authorized capital, termination of corporate rights, i.e., rights from the share, and corporate legal relations with the company.

The legal consequences for the company and for other members upon a member's withdrawal from the company depend on the company's decision to reduce or not to reduce its authorized capital, which may affect the company's profit and the amount of dividends received by other members.

Key words: limited liability company, right to withdrawal of a member, legal nature of withdrawal, legal consequences of withdrawal, unilateral actions, unilateral deed.

Постановка проблеми. Питанню виходу з товариства як добровільного волевиявлення учасника, спрямованого на припинення корпоративних правовідносин між учасником і товариством у фаховій літературі приділялася увага. Однак недостатньо досліджуваними є окремі питання, що стосуються порядку виходу, правової природи виходу на підставі односторонніх дій та правових наслідків виходу учасника з товариства. Дискусійним також є порядок виходу учасника з товариства, якщо його частка у статутному капіталі складає 50 і більше відсотків.

З 01 січня 2023 року набули чинності зміни до Цивільного кодексу України в редакції Закону України від 27.07.2022 року № 2465-IX. Кодекс було доповнено статтею 96¹ «Права учасників (засновників, акціонерів, пайовиків) юридичних осіб (корпоративні права)», де в п. 3 ч. 3 зазначено, що учасники юридичної особи мають право у випадках, передбачених законом та установчим документом, вийти з юридичної особи [1]. У контексті цих змін право на вихід роз-

глядається як одне із основних корпоративних прав учасника товариства. Тому актуальним є аналіз впливу цих змін на здійснення учасником права на вихід з товариства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми визначення суті та правових наслідків виходу учасника з господарського товариства досліджували у своїх наукових працях, зокрема, Н. Бутрин, О. Кібенко, А. Залеська, В. Кравчук, І. Саракун, Л. Сіщук, І. Спасибо-Фатєєва, Г. Уразова, В. Цікало та ін. Дискусійними залишаються питання правової природи виходу з товариства з обмеженою відповідальністю (надалі – «ТОВ») і визначення співвідношення односторонніх дій та одностороннього правочину щодо припинення корпоративних прав учасника. Недостатньо уваги в дослідженнях приділено місцю і значенню односторонніх дій при реалізації одностороннього правочину припинення корпоративних прав учасника шляхом його виходу з товариства.

Формулювання мети статті. Метою статті є дослідження особливостей

та правової природи виходу учасника з ТОВ на підставі односторонніх дій з урахуванням останніх змін законодавства України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У фаховій літературі наводяться такі підходи науковців щодо визначення правової природи виходу учасника з господарського товариства, тобто сукупності тих особливостей, які відображають сутність цього правового явища.

Так, на думку Л. Сіщук, суть права на вихід учасника з господарського товариства полягає у тому, що учасник реалізує це право тільки з власної *ініціативи*, незалежно від волі та волевиявлення інших учасників чи товариства. Іншими словами, вихід з товариства є самостійним, добровільним волевиявленням учасника, спрямованим на припинення корпоративних відносин між учасником і товариством [2, с. 150–154]. В. Кравчук запропонував правову сутність виходу з товариства визначати як добровільне, одностороннє волевиявлення, що спрямоване на припинення корпоративних правовідносин з товариством [3, с. 6]. У розумінні О. Мельника, вихід з товариства – це врегульоване нормами цивільного права добровільне, одностороннє, безумовне волевиявлення учасника, спрямоване на припинення корпоративних правовідносин з товариством [4, с. 73–76].

Отже, можна простежити такі характеристики виходу учасника з ТОВ: це є самостійним, добровільним, одностороннім, безумовним волевиявленням учасника, спрямованим на припинення його корпоративних правовідносин з ТОВ. Тобто, вихід пов'язаний з власною волею та свободою власного вибору учасника щодо припинення його корпоративних правовідносин з ТОВ.

Однак слід зазначити, що здійснення корпоративного права виходу учасника з товариства має певні застереження щодо безумовності, передбачені змінами в Законі України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [5] (надалі – «Закон України «Про

ТОВ та ТДВ»). Так, здійснення права на вихід учасника, частка якого у статутному капіталі становить 50 або більше відсотків, залежить від згоди інших учасників, якщо статутом не встановлена можливість вийти без такої згоди. Відповідне положення включається до статуту товариства або виключається з нього одностайним рішенням загальних зборів учасників, у яких взяли участь усі учасники товариства. Однак учасник товариства, частка якого у статутному капіталі товариства менше 50 відсотків, може вийти з товариства у будь-який час без згоди інших учасників.

Таким чином, з внесенням змін законодавець збільшив обсяг диспозитивності врегулювання учасниками ТОВ можливостей виходу з нього. Реалізація корпоративного права виходу учасника із товариства, якщо його частка у статутному капіталі товариства становить 50 або більше відсотків, можлива якщо у статуті товариства є відповідне положення про вихід без згоди або у разі надання згоди інших учасників на вихід з товариства.

Отже, порядок виходу і юридичний склад дій можуть різнитися залежно від розміру частки учасника в статутному капіталі товариства.

Припинення корпоративних прав учасника товариства шляхом його виходу з товариства відбувається на основі реалізації добровільного, одностороннього волевиявлення учасника товариства та є однією з форм здійснення його корпоративного права на вихід із товариства. В основі його здійснення лежать односторонні дії учасника товариства і дії інших учасників товариства, а також необхідні дії органів державної реєстрації, передбачені законодавством.

Односторонні дії в цивільних правовідносинах (зокрема, і в корпоративних) розглядаються як односторонні волевиявлення суб'єктів цих правовідносин, як правомірні дії, що спрямовані на створення юридичних наслідків, тобто на виникнення, зміну та, як у цьому випадку, припинення цих правовідносин.

Розглянемо місце і значення односторонніх дій при реалізації правочину припинення корпоративних прав учасника шляхом його виходу із товариства. Обсяг дій як юридичних фактів для настання правочину припинення корпоративних прав учасника при його виході з товариства залежить від розміру частки учасника в статутному капіталі товариства.

Так, якщо частка учасника у статутному капіталі товариства становить менше 50 відсотків, то його вихід з товариства відбувається шляхом вчинення таких односторонніх дій учасника, як подання заяви про вихід до органу державної реєстрації та внесення реєстратором відповідних змін до ЄДР [6].

Якщо частка учасника у статутному капіталі товариства становить 50 і більше відсотків, то для досягнення правового результату, повний юридичний склад включає такі елементи:

- подання учасником заяви про вихід з товариства;
- подання згоди іншими учасниками на вихід учасника з товариства протягом одного місяця з дня подання учасником заяви, якщо інший строк не передбачений статутом;
- подання учасником до органу державної реєстрації заяви про вихід з товариства та згоди інших учасників товариства на вихід учасника з товариства, справжність підписів на яких засвідчується нотаріально;
- державна реєстрація змін до відомостей ЄДР, пов'язаних зі зміною складу учасників товариства (через вихід учасника з товариства), та надіслання суб'єктом державної реєстрації товариству, заявнику та іншим учасникам товариства виписки з ЄДР.

Основною односторонньою дією як юридичним фактом, що реалізує волевиявлення учасника щодо його виходу з товариства, є подання заяви про вихід з товариства.

Ряд науковців розглядають подання заяви про вихід з товариства як односторонній правочин. Так, досліджен-

ням правової природи виходу учасника з товариства шляхом подачі заяви про вихід як одностороннього правочину приділено увагу в наукових працях Г. Уразової [7, с. 131], Р. Таш'яна [8, с. 140–141], В. Кравчука [9, с. 3–4], Є. Щербини і Я. Гетьмана [10, с. 53–55] та ін.

Існує і протилежна позиція. Так, зазначається, що вихід є формою реалізації корпоративного права на вихід, а не правочином [11, с. 378]. При цьому вихід не слід ототожнювати із заявою про вихід, яка є лише зовнішньою формою фіксації відповідного волевиявлення [12, с. 197], тобто є повідомленням, а не правочином [13, с. 210].

Вбачається, що подання заяви про вихід не може вважатися одностороннім правочином, оскільки ця дія хоч і спрямована, але не здатна самотійно породити правові наслідки – припинення корпоративних прав учасника товариства. Згідно ч. 5 ст. 24 Закону про ТОВ та ТДВ учасник вважається таким, що вийшов з товариства, з дня державної реєстрації його виходу. Тому для здійснення цього правочину необхідні також інші дії, крім односторонньої дії учасника.

Зупинимось на односторонніх діях учасників товариства щодо надання згоди на вихід учасника з товариства, якщо його частка у статутному капіталі товариства становить 50 або більше відсотків. Ці односторонні дії кожного учасника окремо можуть бути вирішальними при реалізації права на вихід з товариства, оскільки воно не може бути реалізоване та буде заблоковане у випадку не надання згоди всіх учасників товариства.

Цей порядок пояснюється великим ризиком для бізнесу при виведенні більшої частини активів учасником товариства на підставі виплати йому компенсації вартості частки у статутному капіталі товариства, що може призвести до втрати бізнесу [14]. При цьому надавати згоди інші учасники не зобов'язані, що також підтверджується судовою практикою. Так, у одному зі своїх рішень КГС ВС зазначає, що відсутні підстави для проведення державної

реєстрації змін у статуті товариства на підставі заяви про вихід учасника, якщо відсутня згода іншого учасника, а надання такої згоди є правом, а не обов'язком учасника [15]. Тобто, інші учасники мають право надати згоду або відмовитися від надання згоди на вихід з товариства учасника, частка якого у статутному капіталі товариства становить 50 або більше відсотків. За цих обставин реалізація права на вихід не є безумовною.

Підсумовуючи, для настання правочину, спрямованого на припинення корпоративних прав учасника з таким розміром частки шляхом його виходу з ТОВ необхідно завершити весь юридичний склад. Основними діями при цьому є реалізація самостійних добровільних волевиявлень як учасника товариства, який виходить із нього (подання заяви на вихід із товариства), так і інших учасників товариства (надання згоди на вихід учасника з товариства). Ці дії мають цивільно-правову природу і їх слід розглядати як дії за власною волею, тобто односторонні дії суб'єктів корпоративних правовідносин, а правочин, який вони породжують, – односторонній правочин (ст. 202 ЦК України).

Дії суб'єкта державної реєстрації щодо внесення змін до відомостей ЄДР та надання ТОВ, заявнику та іншим учасникам ТОВ виписки слід розглядати як зовнішні публічні дії, юридичні акти, які мають публічно-правову природу.

Односторонні дії, як юридичні факти є основними у юридичному складі і рушійною силою щодо настання одностороннього правочину припинення корпоративних прав учасника при його виході з товариства.

При виході учасника з ТОВ можливі правові наслідки для учасника, для товариства, так і для інших учасників.

Правовими наслідками учасника при виході з ТОВ є припинення його права на частку в статутному капіталі, припинення корпоративних прав та корпоративних правовідносин з товариством.

Правові наслідки для товариства і для інших учасників при виході учасника

із товариства залежать від ухваленого рішення товариством зменшувати або не зменшувати свій статутний капітал.

Якщо при виході учасника з товариства ухвалюється рішення про зменшення розміру статутного капіталу, тобто його частка в статутному капіталі не передається, то це рішення надається органу державної реєстрації на основі якого вносяться зміни до відомостей ЄДР щодо виходу учасника товариства, у тому числі запис про зменшення розміру статутного капіталу на розмір відповідної частки в статутному капіталі. У цьому випадку зменшується обсяг активів товариства, що може негативно вплинути на прибуток товариства і на розмір отримуваних дивідендів учасниками товариства.

Товариство може не зменшувати розмір статутного капіталу, якщо товариство ухвалює рішення про набуття частки, яка належала учаснику, який вийшов з товариства. При цьому товариство додатково має надати органу державної реєстрації довідку про формування резервного капіталу в розмірі, який відповідно до закону допускає володіння часткою у своєму статутному капіталі. У цьому випадку обсяг активів товариства не зменшується, що не впливає на прибуток товариства та на розмір отримуваних дивідендів учасниками товариства.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. При проведенні дослідження особливостей та правової природи виходу учасника з товариства з обмеженою відповідальністю на підставі односторонніх дій з урахуванням останніх змін, внесених до законодавства України отримані такі результати:

1. Вихід учасника з товариства, що відбувається за його власною волею, є доволі складною і неоднозначною процедурою, якщо для цього потрібна згода інших учасників товариства.

2. Юридичний склад щодо виходу учасника з товариства з обмеженою відповідальністю включає такі односторонні дії, як юридичні факти, що в сукупності

є підставами припинення корпоративних прав:

– добровільне волевиявлення як учасника товариства, який виходить із нього (подання учасником заяви про вихід із товариства), так і інших учасників товариства (надання згоди на вихід учасника з товариства). Ці дії мають цивільно-правову природу;

– дії суб'єкта державної реєстрації, на підставі повноважень цього органу державної влади, які мають публічно-правову природу.

3. Односторонні дії учасників товариства є рушійною силою припинення корпоративних прав учасника товариства

і головними в юридичному складі реалізації волевиявлення учасника при його виході з товариства.

4. При виході учасника з товариства з обмеженою відповідальністю можливі правові наслідки для учасника, для товариства, а також для інших учасників, які можуть вплинути на прибуток товариства та на розмір отримуваних дивідендів учасниками товариства.

5. Подальші дослідження слід розглядати в контексті удосконалення законодавства щодо урегулювання можливостей вільного виходу учасника з товариства з обмеженою відповідальністю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Сіщук Л.В. Колізії у правовому регулюванні щодо визначення моменту виходу учасника з господарського товариства. Приватне право і підприємництво. 2016. Вип. 15. С. 150–154.
3. Кравчук В.М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 Нац. юрид. академія України імені Ярослава Мудрого. Харків, 2010, 38 с.
4. Мельник О.В. Вихід з господарського товариства як підстава припинення корпоративних правовідносин: цивільно-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2015. № 2. С. 73–76.
5. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 2275-VIII від 06.02.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
6. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 15.05.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
7. Уразова Г.О. Право учасника на вихід із товариства з обмеженою відповідальністю. Проблеми законності. 2015. Вип. 129. С. 129–138.
8. Таш'ян Р.І. Односторонні правочини у цивільному праві: монографія. Харків: Право, 2010. 200 с.
9. Кравчук В.М. Правова сутність виходу з товариства. Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 3–4.
10. Щербина Є. М., Гетьман Я. В. Правовий аналіз виходу з товариства з обмеженою відповідальністю його учасника. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. № 6. Том 3. С. 53–55.
11. Кравчук В.М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Нац. юрид. академія України імені Ярослава Мудрого. Харків, 2010, 430 с.
12. Спасибо-Фатєєва І.В. Проблеми правової кваліфікації певних дій учасників господарських товариств. Правовий захист корпоративних прав за законодавством України та країн Європейського Союзу: матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. наук. – досл. ін-т прив. права і підпр. ім. Ф.Г. Бурчака. 27–28 вересня 2019. С. 207–212.

13. Кобець Р. Новий закон про ТОВ: Порядок виходу учасника з товариства. Delo.ua. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/novijzakon-pro-tov-mozhливosti-ta-riziki-339557/205>

14. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 02 грудня 2020 року у справі № 910/13957/19. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=93329963&red=100003021625fb7330f3c376129f7426ce1c76&d=5>

15. Кібенко О., Залеська А. Вихід учасника із товариства з обмеженою відповідальністю: проблемні питання та практичні рекомендації. Українське комерційне право. 2012. № 12. С. 20–29.

REFERENCES:

1. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. [Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine dated January 16, 2003]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian]

2. Sishchuk, L.V. (2016). Kolizii u pravovomu rehuliuванні shchodo vyznachennia momentu vykhodu uchasnika z hospodarskoho tovarystva [Conflicts in the legal regulation of determining the moment of a participant's withdrawal from a business entity]. *Pryvatne pravo i pidpriemnytstvo*. 15. s. 150–154. [in Ukrainian]

3. Kravchuk, V.M. (2010). Prypynennia korporatyvnykh pravovidnosyn v hospodarskykh tovarystvakh [Termination of corporate legal relations in business entities]. *Extended abstract of doctor's thesis*. Nats. yuryd. akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho. Kharkiv. 38 s. [in Ukrainian]

4. Melnyk, O.V. (2015). Vykhid z hospodarskoho tovarystva yak pidstava pryypynennia korporatyvnykh pravovidnosyn: tsyvilno-pravovyi aspekt [Withdrawal from a business entity as a ground for termination of corporate legal relations: civil law aspect]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 2. S. 73–76. [in Ukrainian]

5. Zakon Ukrainy «Pro tovarystva z obmezheniou ta dodatkovoiu vidpovidalnistiu» [«On Limited Liability Companies and Additional Liability Companies»] № 2275-VIII vid 06.02.2018. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> [in Ukrainian]

6. Zakon Ukrainy «Pro derzhavnu reiestratsiiu yurydychnykh osib, fizychnykh osib – pidpriiemtsiv ta hromadskykh formuvan» [«On State Registration of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Organizations»] № 755-IV vid 15.05.2003. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> [in Ukrainian]

7. Urazova, H.O. (2015). Pravo uchasnika na vykhid iz tovarystva z obmezheniou vidpovidalnistiu [The right of a participant to withdraw from a limited liability company]. *Problemy zakonnosti*. 129. S. 129–138. [in Ukrainian]

8. Tashian, R.I. (2010). *Odnostoronni pravochyny u tsyvilnomu pravi* [Unilateral transactions in civil law]. Kharkiv: Pravo, 2010. 200 s. [in Ukrainian]

9. Kravchuk, V.M. (2007). Pravova sutnist vykhodu z tovarystva [Legal essence of the withdrawal from the company]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 1. S. 3–4. [in Ukrainian]

10. Shcherbyna, Ye. M., & Hetman, Ya.V. (2017). Pravovyi analiz vykhodu z tovarystva z obmezheniou vidpovidalnistiu yoho uchasnika [Legal analysis of the withdrawal of a participant from a limited liability company]. *Aktualni problemy vitchyznanoi yurysprudentsii*, 6. Vols. 3. S. 53–55. [in Ukrainian]

11. Kravchuk, V. M. (2010). Prypynennia korporatyvnykh pravovidnosyn v hospodarskykh tovarystvakh [Termination of corporate legal relations in business entities]. Doctor's thesis. Nats. yuryd. akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho. Kharkiv. 430 s. [in Ukrainian]

12. Spasybo-Fatieieva, I.V. (2019). Problemy pravovoi kvalifikatsii pevnykh dii uchasniv hospodarskykh tovarystv [Problems of legal qualification of certain actions of members of business entities]. Pravovyi zakhyst korporatyvnykh prav za zakonodavstvom Ukrainy ta krain

Yevropeiskoho Soiuzu: materialy XVII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. nauk. – dosl. in-t pryv. prava i pidpr. im. F.H. Burchaka. 27–28 veresnia. S. 207–212. [in Ukrainian]

13. Kobets R. Novyi zakon pro TOV: Poriadok vykhodu uchashnyka z tovarystva [New law on LLC: Procedure for withdrawal of a member from the company]. Delo.ua. Retrieved from: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/novijzakon-pro-tov-mozhливosti-ta-riziki-339557/205> [in Ukrainian]

14. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi kolehii suddiv Kasatsiinoho hospodarskoho sudu vid 02 hrudnia 2020 roku u spravi № 910/13957/19 [Resolution of the Supreme Court as part of the panel of judges of the Commercial Court of Cassation dated December 2, 2020 in case No. 910/13957/19]. Retrieved from: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=93329963&red=100003021625fb7330f3c376129f7426ce1c76&d=5> [in Ukrainian]

15. Melnyk, O.V. (2015). Vykhid z hospodarskoho tovarystva yak pidstava prypynennia korporatyvnykh pravovidnosyn: tsyvilno-pravovyi aspekt [Withdrawal from a business entity as a ground for termination of corporate legal relations: civil law aspect]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 2. S. 73–76. [in Ukrainian]

16. Kibenko, O., & Zaleska, A. (2012). Vykhid uchashnyka iz tovarystva z obmezhenoiu vidpovidalnistiu: problemni pytannia ta praktychni rekomendatsii [Withdrawal of a member from a limited liability company: problematic issues and practical recommendations]. *Ukrainske komertsiiine pravo*, 12. S. 20–29. [in Ukrainian]